

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV
HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ABİDE 2018

**AKADEMİK BECERİLERİN
İZLENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

8. SINIF
ÖRNEK SORULAR

Ankara, 2023

NASIL İKNA OLUYORUZ?

İkna “özgür iradesiyle seçim yapabilen birinin düşüncelerini, davranışlarını, tutumlarını, yargılarını etkileme girişimi” olarak açıklanıyor. “İkna olmak” ya da “ikna etmek”, iş ve özel hayatımızdaki ilişkilerde olduğu kadar psikoloji, politika, iletişim, pazarlama gibi alanlarda da gerçekleşiyor.

İknanın önemli olduğu alanlardan biri de satıştır. Bir kozmetik mağazasına sadece krem alacağım diye girip mağazadan ihtiyacınız olmayan makyaj malzemeleriyle dolu bir poşetle çıktığınızda, ilk bakışta çok beğenmeseniz de satış elemanı size çok yakıştığını söylediği için bir kazak aldığınızda ikna yeteneği yüksek insanlarla karşılaşmışsınız demektir. Kimilerinin bu konuda doğuştan yetenekli olduğu bir gerçek. Ancak yine de insanların belirli yöntemler kullanarak karşısındakini ikna etme şansını artırdığını gösteren bilimsel çalışmalar da var.

Bu çalışmalara göre bir insanı ikna etmenin ilk şartı düzgün iletişim kurmaktır. Açık ve anlaşılır olmak, gereksiz cümleler kurmamak, öğüt verir gibi konuşmamak, o insanı etkilemeye çalıştığınızı belli edecek bir ses tonu kullanmamak, bir konu üzerinde tartışıyorsanız o konuyla ilgili yeterli bilgiye sahip olmak sözlü iletişimin en temel kurallarındandır. Şimdi gelelim ikna etme konusunda bilim insanları tarafından etkili olduğu öne sürülen diğer etkenlere: Bunlardan biri, insanların yapılan bir iyiliği karşılıksız bırakmama isteğidir. Eğer birinden bir iyilik görürseniz genellikle kendinizi o kişiye iyilik yapmak zorunda hissedersiniz. Psikologların “karşılıklı ilişki kuramı” adını verdiği bu kuram basit ama güçlü bir sosyal ilkedir. Örneğin firmaların “deneme boyu” adı altında verdiği hediyeler, içinizdeki bu sosyal güdüyü harekete geçirir. Bu da sizde o markadan alışveriş yapma isteği uyandırır.

Bir araştırmaya göre karşılıklı ilişki kuramı, garsonların bahşiş almasında da işe yarıyor. Bir restoranda yapılan üç aşamalı araştırmada müşterilerin garsonlara bıraktığı bahşişin hangi durumlarda, ne kadar değiştiği gözlemlenmiş. İlk aşamada garson, müşteriye hesapla birlikte bir şeker getirdiğinde hiçbir şey getirmediği duruma göre %3 fazla bahşiş almıştır. İkinci aşamada garson, hesapla birlikte bu kez 2 şeker getirmiştir. Bu durumda bahşişin iki katına çıkmış olacağını düşünebilirsiniz ama öyle olmamış, bahşiş tam %14 artmış. Üçüncü aşamada işler biraz daha karmaşık hâle geliyor. Garson yine iki şeker getirmiş fakat farklı bir şekilde. İlk şekeri hesapla birlikte getirip uzaklaştıktan sonra garson tekrar gelip “Kibar insanlar için ikinci şeker, buyrun!” demiş ve diğer şekeri de müşteriye uzatmıştır. Bahşiş ne kadar artmış dersiniz? Tam tamına %23! Burada yalnızca hediye vermek değil, o hediye nasıl verdiğiniz de önemlidir.

20-22. soruları yukarıdaki metne göre yanıtlayınız.

20. “Psikologların ‘karşılıklı ilişki kuramı’ adını verdiği bu kuram basit ama güçlü bir sosyal ilkedir.” Yukarıdaki cümlede “karşılıklı ilişki kuramı”nın ne olduğunu açıklamak için tanımlama yapılmıştır. Yazar, aşağıdaki kavramlardan hangisini açıklamada aynı yola başvurmuştur?
- A) İkna B) Pazarlama C) İletişim D) Deneme boyu
21. Garsonlarla ilgili yapılan araştırmanın üçüncü aşamasında “Bahşiş ne kadar artmış dersiniz? Tam tamına %23! Burada yalnızca hediye vermek değil, o hediye nasıl verdiğiniz de önemlidir.” sonucuna garsonun hangi davranışından hareketle ulaşılmıştır? Yazınız.
22. “Eğer birinden bir iyilik görürseniz genellikle kendinizi o kişiye iyilik yapmak zorunda hissedersiniz.” şeklinde tanımlanan karşılıklı ilişki kuramı günlük hayatta geçerli midir? “Evet” ya da “hayır” yanıtlarından birini gerekçesiyle yazınız.

“NASIL İKNA OLUYORUZ?” Bağlamına Ait Puanlama Anahtarı

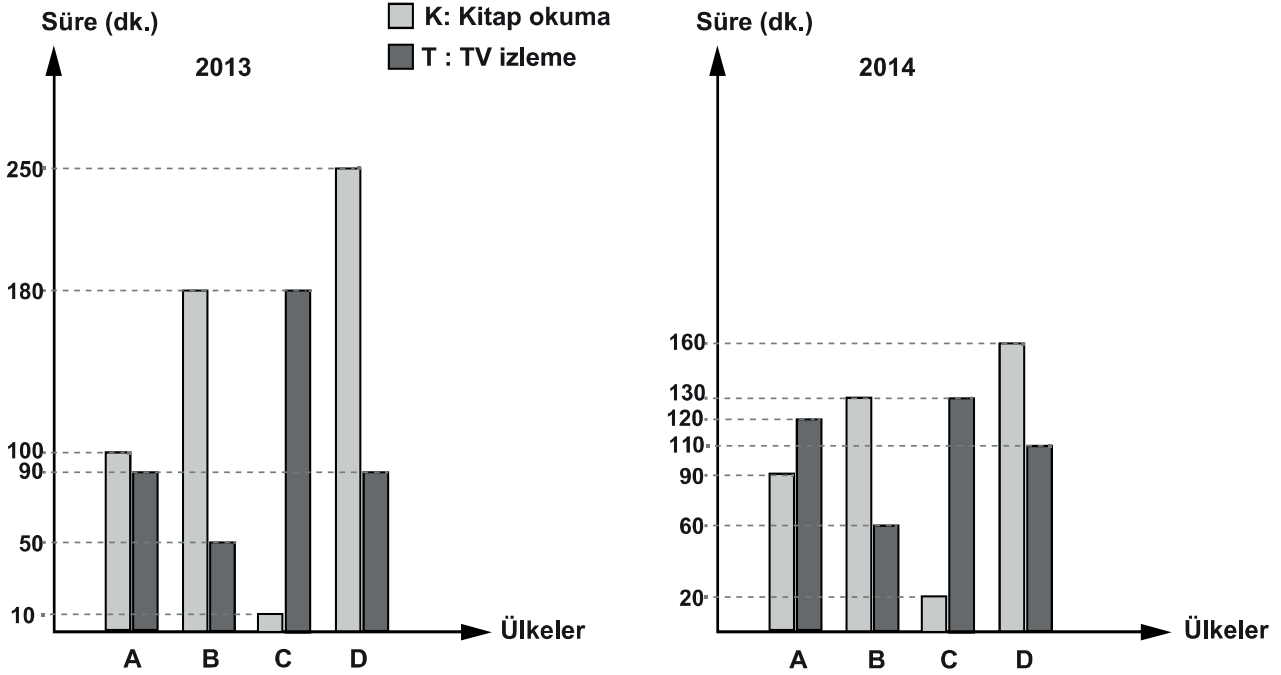
Bağlam Adı:	NASIL İKNA OLUYORUZ? (20)
DOĞRU YANIT-(1) Açıklama	A seçeneği (İkna)

Bağlam Adı:	NASIL İKNA OLUYORUZ? (21)
DOĞRU YANIT-(1) Açıklama	“Verilecek hediyein kişiye özel ve beklenmedik şekilde verilmesinin ikna konusunda daha etkili olacağına” değinen yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> Müşteriye kendini özel hissettirdi. Kibar davrandı. Müşteriye kibar davranması. Karşısındaki kişiye nazik ve iyi davrandığı için %23 artmıştır.
YANLIŞ YANIT-(0) Açıklama	Yetersiz, belirsiz ve ilgisiz yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> Garsonlara önem vermeliyiz.
BOŞ YANIT- (9) Açıklama	Yanıt kağıdında soruya ilişkin alanda hiçbir karalamanın ya da işaretlemenin olmadığı yani alanın tamamen boş olduğu durumlar.

Bağlam Adı:	NASIL İKNA OLUYORUZ? (22)
DOĞRU YANIT- (1) Açıklama	“Evet” yanıtının belirtilip “İyiliğe iyilikle karşılık verileceğine” değinen yanıtlar VEYA “Hayır” yanıtının belirtilip “İyiliğe iyilikle karşılık verme zorunluluğunun olmadığına” değinen yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> Evet çünkü karşımdaki kişiye kendimi borçlu hissedirim. Hayır çünkü hayattaki en güzel iyilik karşılık beklemeden yapılan iyiliktir. Hayat mutlaka iyilik yapan kişiyi ödüllendirecektir. Evet çünkü o kişinin bize iyilik yapması bizi duygulandırır ve biz de ona iyilik yapmak isteriz.
YANLIŞ YANIT- (0) Açıklama	Yetersiz, belirsiz ve ilgisiz yanıtlar. <ul style="list-style-type: none"> Sadece “Evet” veya “Hayır” yanıtının yazılıp açıklamanın yapılmadığı veya ilgisiz bir açıklamanın yapıldığı yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> Hayır. Evet. Kendimize yakın hissettiğimiz ve güvendiğimiz insanlardan iyilik bekleriz.
BOŞ YANIT-(9) Açıklama	Yanıt kağıdında soruya ilişkin alanda hiçbir karalamanın ya da işaretlemenin olmadığı yani alanın tamamen boş olduğu durumlar.

KİTAP-TV GRAFİĞİ

Bir araştırma şirketinin, A, B, C, D ülkelerinde kişi başına düşen ortalama kitap okuma ve televizyon izleme sürelerine ilişkin elde ettiği veriler aşağıdaki grafiklerde gösterilmiştir.

13-15. soruları yukarıdaki grafiğe göre yanıtlayınız.

13. Hangi ülke, yıllara göre kitap okuma süresinde artış göstermiştir? Yazınız.

14. Grafiklerde verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) A ülkesinde yıllara göre kitap okuma süresinde artış olmuştur.
- B) D ülkesinde yıllara göre televizyon izleme süresinde değişiklik olmamıştır.
- C) 2014 yılında A ve B ülkelerinde kitap okuma süresi televizyon izleme süresinden fazladır.
- D) B ve D ülkelerinde her iki yılda da kitap okuma süresi televizyon izleme süresinden fazladır.

15. Grafiklerdeki tüm ülkelerin yıllara göre kitap okuma ve televizyon izleme süreleri birlikte değerlendirildiğinde nasıl bir ortak sonuca ulaşılabilir? Yazınız.

“KİTAP-TV GRAFİĞİ” Bağlamına Ait Puanlama Anahtarı

Bağlam Adı:	KİTAP-TV GRAFİĞİ (13)
DOĞRU YANIT-(1) Açıklama	C ülkesinin belirtildiği yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> • C’de • C ülkesinde kitap okumada artış olmuştur. • C ülkesi artış göstermiştir.
YANLIŞ YANIT- (0) Açıklama	Yetersiz, belirsiz ve ilgisiz yanıtlar. <ul style="list-style-type: none"> • “C” ülkesinin belirtilmediği yanıtlar. • “C” ülkesinin yanında diğer ülkelerden birinin de belirtildiği yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 yılında D ülkesinde daha çok kitap okunmuştur. • D, C
BOŞ YANIT- (9) Açıklama	Yanıt kâğıdında soruya ilişkin alanda hiçbir karalamanın ya da işaretlemenin olmadığı yani alanın tamamen boş olduğu durumlar.

Bağlam Adı:	KİTAP-TV GRAFİĞİ (14)
DOĞRU YANIT (1)	D seçeneği (B ve D ülkelerinde her iki yılda da kitap okuma süresi televizyon izleme süresinden fazladır.)

Bağlam Adı:	KİTAP-TV GRAFİĞİ (15)
DOĞRU YANIT-(1) Açıklama	Televizyon izleme ve kitap okuma süreleri arasındaki ilişkiyi birlikte doğru değerlendiren yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> • Yıllar geçtikçe kitap okumanın yerini televizyon izleme almıştır. • Televizyon izleme süresi arttıkça kitap okuma süresi azalmaktadır. • Bazı ülkelerde kitap okuma süreleri azalmış, televizyon izleme süresi artmıştır. • Ülkelerde genelde televizyon izleme kitap okumaya göre daha fazladır.
YANLIŞ YANIT-(0) Açıklama	Yetersiz, belirsiz ve ilgisiz yanıtlar. <ul style="list-style-type: none"> • Televizyon izleme ve kitap okuma süreleri arasındaki ilişkinin birlikte ve doğru değerlendirilmediği yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> • Televizyon izleme kitaplara göre az sayıdadır. • Yıllara göre ortak olarak en fazla kitap okunması bir ortak sonuçtur.
BOŞ YANIT-(9) Açıklama	Yanıt kâğıdında soruya ilişkin alanda hiçbir karalamanın ya da işaretlemenin olmadığı yani alanın tamamen boş olduğu durumlar.

Matematik Örnek Sorular ve Puanlama Anahtarları

EKMEK İSRAFI

Ekmeğini İsraf etme!

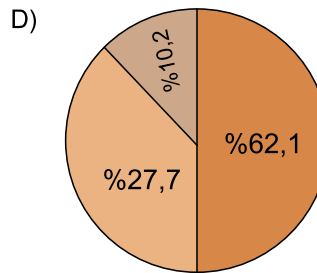
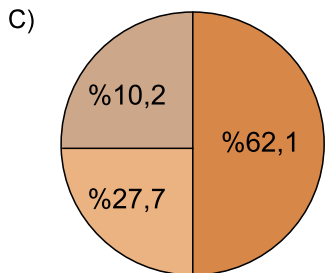
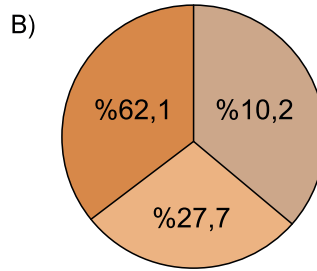
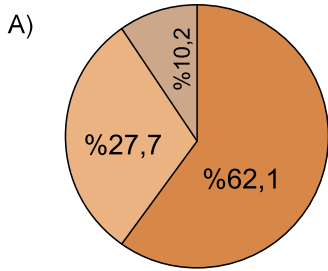
**Türkiye’de üretilen her
91 milyon adet ekmeğin
yaklaşık 4,9 milyonu
çöpe gidiyor.**

Bu 4,9 milyon adet ekmeğin;
3 milyonu fırınlarda (%62,1),
1,4 milyonu evlerde (%27,7),
0,5 milyonu kurum yemekhaneleri
ile lokanta ve otellerde
(%10,2) israf edilmektedir.

Ahmet, Türkiye’deki ekmeğin israfı ile ilgili yukarıdaki afişi tasarlamıştır.

9-10. soruları yukarıda verilen bilgilere göre yanıtlayınız.

9. İsraf edilen ekmeğin miktarı ile ilgili bilgilerin pasta grafiğine yerleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

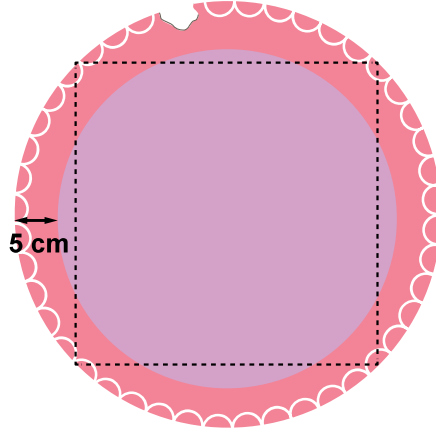
10. Türkiye’de üretilen ekmeğin yaklaşık % kaçını çöpe atılmaktadır? İşlem yaparak yanıtlayınız.

“EKMEK İSRAFI” Bağlamına Ait Puanlama Anahtarı

Bağlam Adı:	EKMEK İSRAFI (9)
DOĞRU YANIT- (1) Açıklama	A seçeneği

Bağlam Adı:	EKMEK İSRAFI (10)
DOĞRU YANIT-(3) Açıklama	Orantıyı doğru kurup sonucu %5 ile %6 arasında (%5 ve %6 dâhil) bulanlar.
Örnek Yanıtlar	<p>1) $\frac{91 \text{ milyon}}{4,9 \text{ milyon}} = \frac{\%100}{\%x}$ $x = 5,38$</p> <p>2) $\frac{90 \text{ milyon}}{5 \text{ milyon}} = \frac{\%100}{\%x}$ $x = 5,55$</p> <p>3) $\frac{90 \text{ milyonun } \%10'u}{9 \text{ milyon}} = \frac{90 \text{ milyonun } \%5'i}{4,5 \text{ milyon}}$ Yaklaşık %6</p>
KISMİ DOĞRU-(2) Açıklama	İşlem yapmadan sadece %5 ile %6 arasındaki sonuçlardan birini yazanlar (%5 ve %6 dahil)
Örnek Yanıtlar	1) %5 2) %5,3 3) %6
KISMİ DOĞRU-(1) Açıklama	<ul style="list-style-type: none"> Orantıyı doğru kuran ama işlem yapmayanlar. Orantıyı doğru kuran ama sonucu yanlış bulanlar. 4,9 milyonun 91 milyonun yüzde kaç olduğunu bulmak için ifade/denklem yazanlar.
Örnek Yanıtlar	<p>1) $\frac{91 \text{ milyon}}{4,9 \text{ milyon}} = \frac{\%100}{\%x}$</p> <p>2) $\frac{90 \text{ milyon}}{5 \text{ milyon}} = \frac{\%100}{\%xX}$ $x = 5.100/90=4$</p> <p>3) $x = 4,9.100/91$</p>
YANLIŞ YANIT-(0) Açıklama	İlgisiz ve yanlış yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	
BOŞ YANIT- (9) Açıklama	Cevap kağıdında soruya ilişkin alanda hiçbir karalamanın ya da işaretlemenin olmadığı, alanın tamamen boş olduğu durumlar.

ÖRTÜ

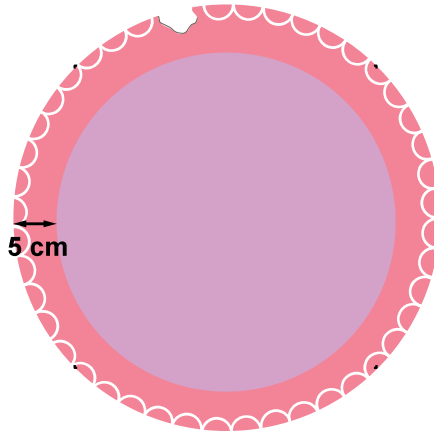

Yukarıda verilen çapı 60 cm olan daire şeklindeki örtünün kenarı yanmıştır. Özlem Hanım bu örtüyü yukarıda gösterildiği gibi kare şeklinde keserek yanık bölgeden kurtulmak istemektedir. Karenin köşegeni daire şeklindeki örtünün çapı kadardır.

19-20. soruları yukarıda verilen bilgilere göre yanıtlayınız.

19. Özlem Hanım'ın elde edeceği kare örtünün alanı kaç cm^2 olur?

- A) 3600
B) 1800
C) 900
D) 250

20. Özlem Hanım yanık bölgeden kurtulmak için örtünün etrafında 5 cm'lik kumaşı şerit halinde kesseydi kalan kısmın alanı kaç cm^2 olurdu? ($\pi=3$ alınız).

- A) 1500
B) 1825
C) 1875
D) 1895

“ÖRTÜ” Bağlamına Ait Puanlama Anahtarı

Bağlam Adı:	ÖRTÜ (19)
DOĞRU YANIT-(1) Açıklama	B seçeneği

Bağlam Adı:	ÖRTÜ (20)
DOĞRU YANIT-(1) Açıklama	C seçeneği

Fen Bilimleri Örnek Sorular ve Puanlama Anahtarları

MUHTEŞEM RENKLER

Havai fişekler, havaya fırlatılıp patladıklarında bir renk şöleni oluşturur. Bu renkler, patlayıcılara karıştırılan belirli kimyasallarla oluşturulur. Havai fişek patlaması sırasında kimyasallar birbiriyle veya havayla tepkimeye girer ve renkli ışıklar halinde enerji açığa çıkar. Havai fişegin içeriğindeki;

- Potasyum → mor
- Lityum → kırmızı
- Bakır → mavi
- Kalsiyum → turuncu
- Sodyum → sarı renkte alev verir.

Havai fişek çeşitleri	Ağırlık (kg)	Tırmanma yüksekliği (m)	Havada etkin olduğu çap (m)
75'lik	0,20	70-80	30-60
100'lük	0,50	80-100	90-100
150'lik	1,00	120-140	140-180
200'lük	2,00	150-180	200-220
300'lük	7,20	250-330	260-300

5-6. soruları yukarıda verilen bilgilere göre yanıtlayınız.

215 m

(Havadaki etkin olduğu çap)

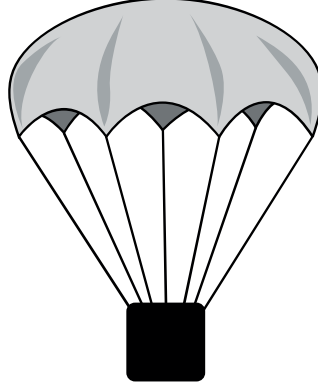
5. Patlama anı görselde verilmiş olan havai fişegin çeşidini ve yapısında hangi kimyasalların bulunduğunu yazınız.
6. Aşağıdaki olaylardan hangisi havai fişegin patlaması sonucunda açığa çıkan enerji çeşidi ile benzerlik gösterir?
 - A. Odunun yanması
 - B. Meyvenin çürümesi
 - C. Suyun buharlaşması
 - D. Hamurun mayalanması

“MUHTEŞEM RENKLER” Bağlamına Ait Puanlama Anahtarı

Bağlam Adı:	MUHTEŞEM RENKLER (5)
DOĞRU YANIT-(2) Açıklama	Görselde yer alan havai fişeğin 200'lük havai fişek olduğu ve yapısında lityum, bakır, sodyum kimyasallarının kullanıldığını eksiksiz ifade eden yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> • 200'lük, lityum, bakır, sodyum • 200'lük havai fişek, lityum, bakır, sodyum
KISMİ YANIT-(1) Açıklama	<ul style="list-style-type: none"> • Yalnızca havai fişek çeşidini doğru ifade eden yanıtlar veya • Yalnızca havai fişeğin yapısında kullanılan kimyasalları eksiksiz ve doğru ifade eden yanıtlar veya • Tam doğru yanıtın yanında fazla bir bilginin verildiği yanıtlar veya • Tam doğru yanıtın içerisinde eksik bir bilginin bulunduğu yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> • 200'lük • Ağırlığı 2 kg olan. • 200-220 çap etkinliğindeki • 150-180m yüksekliğinde olan • Lityum, bakır, sodyum içerir. • 200'lük, lityum, bakır, sodyum, potasyum (kimyasal içeriği fazla belirtilmiş) • 200'lük, lityum, bakır (kimyasal içeriği eksik verilmiş) • 150'lik, lityum, bakır, sodyum içerir. (havai fişek çeşidi hatalı verilmiş)
YANLIŞ YANIT-(0) Açıklama	İlgisiz ve yanlış yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> • 300'lük. • Potasyum, bakır, kalsiyum • Lityum, bakır, sodyum, potasyum
BOŞ YANIT-(9) Açıklama	Cevap kâğıdında soruya ilişkin alanda hiçbir karalama ya da işaretlemenin olmadığı yani alanın tamamen boş olduğu durumlar.

Bağlam Adı:	MUHTEŞEM RENKLER (6)
DOĞRU YANIT- (1) Açıklama	A Seçeneği - Odunun yanması.

PARAŞÜT

Aynı sınıftaki üç arkadaş paraşüt yapmak istiyor. Paraşüt kumaşından; Meryem çapı 20 cm, Çağla çapı 12 cm ve Zeynep çapı 32 cm olan daire şeklinde parçalar kesiyor. Kestikleri daire parçalarının kenarlarına aynı uzunluktaki ipleri eşit aralıklarla bağlayarak görseldeki gibi paraşüt oluşturuyorlar. Bu paraşütlere özdeş ağırlıklar asarak aynı anda sınıflarının camından bırakıyorlar.

26-27. soruları yukarıda verilen bilgilere göre yanıtlayınız.

- 26. Meryem, Çağla ve Zeynep'in paraşütlerinden hangisinin zemine en son ineceğini cevap kâğıdında verilen ilgili kutucuğa işaretleyerek yanıtınızın nedenini açıklayınız.**
- 27. Meryem, Çağla ve Zeynep paraşütlerini aynı yükseklikten bıraktıklarında paraşütlerin zemine aynı anda inmesini istiyor. Bu amaçla, laboratuvarında paraşütlerinde herhangi bir değişiklik yapmadan sabit yer çekimi altında gerekli ortam koşullarını oluşturacaklardır.**

Meryem, Çağla ve Zeynep'in oluşturacakları ortamın sahip olması gereken özellikler neler olabilir? Yazınız.

“PARAŞÜT” Bağlamına Ait Puanlama Anahtarı

Bağlam Adı:	PARAŞÜT (26)
DOĞRU YANIT-(1) Açıklama	Zeynep’in yapmış olduğu paraşütün seçildiği ve gerekçe olarak en büyük yüzey alanına bu paraşütün sahip olduğunu belirten ya da hava direncinin en fazla bu paraşüte etki edeceğini ifade eden yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> • En son Zeynep’in paraşütü iner. Çünkü çapı en büyük paraşüttür. • En son Zeynep’in paraşütü iner. Çünkü hava direnci en fazla etki eder ve süzülerek iner.
YANLIŞ YANIT-(0) Açıklama	Paraşüt seçimi ya da gerekçenin yanlış verildiği tüm yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> • Meryem’in paraşütü iner. • Çağla’nın paraşütü iner. • Zeynep’in paraşütü iner. Çünkü daha ağırdır.
BOŞ YANIT-(9) Açıklama	Cevap kâğıdında soruya ilişkin alanda hiçbir karalamanın ya da işaretlemenin olmadığı yani alanın tamamen boş olduğu durumlar.

Bağlam Adı:	PARAŞÜT (27)
DOĞRU YANIT-(1) Açıklama	Deneyin yapılacağı ortamın üç paraşüte de hava direncinin etki etmeyeceği bir şekilde tasarlanması gerektiğini ifade eden ya da paraşüt büyüklüklerini dikkate alarak hava direncinin paraşütlere eşit şekilde etki edeceği üç farklı ortam tasarlanabileceğini doğrudan ya da dolaylı olarak ifade eden tüm yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> • Havasız ortam oluşturulmalı. • Sürtünme olmasaydı aynı anda düşerlerdi. • Büyük paraşüte az sürtünme, küçük paraşüte çok sürtünme etki ederse aynı anda düşebilirler. • Çağlanın paraşütü en soğuk ortamda, Zeynep’in paraşütü en sıcak ortamda, Meryem’inki ise orta sıcaklıkta olursa eşit inebilirler. • Farklı yoğunluklardaki ortamlarda gerçekleştirebilirler.
YANLIŞ YANIT-(0) Açıklama	Deneyin yapıldığı ortamdaki hava direnciyle paraşütlerin iniş süreleri arasında doğru ilişkilendirmenin yapılmadığı yanıtlar.
Örnek Yanıtlar	<ul style="list-style-type: none"> • Ortamın sıcaklığını düşürürüz. • Küçük paraşüte daha az hava sürtünebileceği ortam • Yağmur ortamında gerçekleştirilir. • Paraşütleri eşitlerlerse aynı anda inerler.
BOŞ YANIT-(9) Açıklama	Cevap kâğıdında soruya ilişkin alanda hiçbir karalamanın ya da işaretlemenin olmadığı yani alanın tamamen boş olduğu durumlar.

